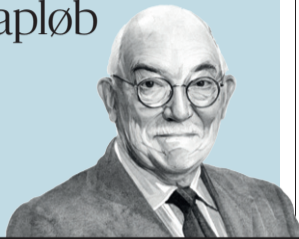
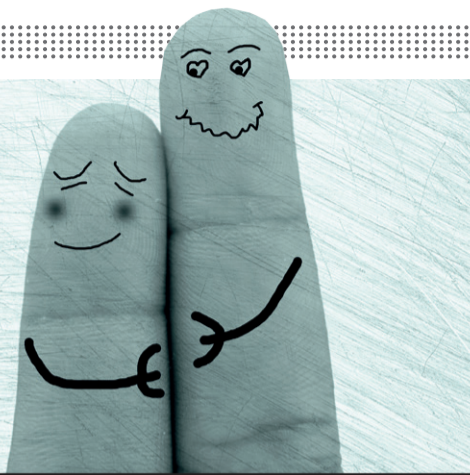

Uffe Ellemann-Jensen:
Nedrustningsaftalens
udløb kan udløse
nyt atomkapløb

OPINION
SIDE 23

Håndtryk og
kram på vej
tilbage - det er
for akavet uden

NYHEDER
SIDE 12

Henrik Sass skælder
ud over dømt
kapitalfond:
»Bedrageri«

BUSINESS
SIDE 6

Banedanmark-ansat arbejdede samtidig for underleverandører

I flere år har Banedanmarks ledelse tilladt en svejseansvarlig at udføre opgaver for Banedanmark via sit private firma, samtidig med at den svejseansvarlige fik sin faste løn. Reglerne er nu ændret, men sagen er endnu et eksempel på, at der har eksisteret en kultur i Banedanmark, der har givet plads til dobbeltroller og interessekonflikter, lyder kritikken.

BUSINESS
SIDE 8

SIDSE BABETT
I FILM OM MOBNING:
»DET ER MENNESKELIGT
AT VÆRE SKRØBELIG«

AOK
SIDE 6

FOTO: SØREN BIDSTRUP

Dobbeltrolle under lup: Banedanmark tillod medarbejder at tjene penge på underleverandører

Af **Chris Kjær Jessen** chje@berlingskemedi.dk,
Eva Jung evju@berlingske.dk,
Henrik Jensen hejs@berlingske.dk,
og **Lars Nørgaard Pedersen** larp@berlingskemedi.dk

I flere år har Banedanmarks ledelse tilladt en svejseansvarlig at udføre opgaver for Banedanmark via sit private firma, samtidig med at den svejseansvarlige fik sin faste løn. Der har eksisteret en usund kultur i Banedanmark, lyder kritikken.

Nye oplysninger trækker yderligere i retningen af, at der har eksisteret flydende grænser mellem den offentlige styrelse Banedanmark og Banedanmarks underleverandører.

I flere år har Banedanmarks ledelse således tilladt, at en svejseansvarlig hos Banedanmark modtog sin faste løn, samtidig med at den svejseansvarlige tjente penge på at udføre opgaver for Banedanmarks underleverandører.

Juraeksperter vurderer, at konstruktionen kan være i strid med loven og henviser til, at dobbeltrollen er endnu et tegn på, at der har eksisteret en usund kultur i Banedanmark.

Banedanmark har efterfølgende ændret styrelsens interne regler, så det i dag ikke længere er muligt at have denne form for bibeskæftigelse.

I et skriftligt svar oplyser Banedanmark over for Berlingske, at den daværende ledelse godkendte konstruktionen, så den svejseansvarlige på samme tid kunne arbejde for både Banedanmark og Banedanmarks underleverandører.

Jesper Olsen underviser i offentlig ret ved Københavns Universitet og er formand for anti-korruptionorganisationen Transparency International Danmark. Han mener, at de nye oplysninger udgør en væsentlig brik for forståelsen af problemerne i Banedanmark.

»Det gør det langt værre, at ledelsen tilsyneladende har sanktioneret og godkendt denne adfærd. Det viser, at der har været et kulturproblem, og at ledelsen har været helt blind over for interessekonflikter. Det må ikke ske i en offentlig styrelse,« siger Jesper Olsen.

Ifølge Berlingskes oplysninger arbejdede den svejseansvarlige i en årrække i Banedanmark, men drev i perioden fra 2012 til 2016 sideløbende en privat virksomhed, som specialiserede sig i svejsearbejde på jernbanestrækninger. I mindst tre tilfælde indgik den svejseansvarlige via sit private firma aftaler med underleverandører for Banedanmark om opgaver på jernbanestrækninger under Banedanmarks forvaltning, samtidig med at han

FAKTA

Det siger reglerne om bibeskæftigelse

Reglerne om interessekonflikter og inhabilitet for offentligt ansattes bibeskæftigelse er reguleret flere steder i dansk lovgivning, blandt andet i forvaltningsloven, tjenestemandloven, funktionærloven og i yderste fald straffeloven.

Den tidligere Moderniseringsstyrelsen under Finansministeriet har i 2007 og 2017 været med til at udgive folderen »God adfærd i det offentlige«, hvor man forsøger at konkretisere juraen. Her fremgår det, at offentligt ansatte gerne må have bibeskæftigelse, men at bibeskæftigelsen »ikke må indebære risiko for interessekonflikter i forhold til hovedbeskæftigelsen«.

I pjecen står der bl.a. også: »Risiko for interessekonflikter kan fx opstå, hvis en ansat har bibeskæftigelse i en privat virksomhed, som skal indhente godkendelser mv. hos den myndighed, hvor pågældende er ansat.«

I sagen om den svejseansvarlige og dennes bibeskæftigelse må man netop formode, at entreprenørerne skulle indhente godkendelser hos Banedanmark. Eksempelvis fremgår flere af de virksomheder, som den svejseansvarlige arbejdede for, på Banedanmarks liste over godkendte entreprenører, der leverer »jernbanesikkerhedsmæssige ydelser«.

modtog sin løn fra styrelsen. Oplysningerne fremgår af en række bilag, som Berlingske har fået aktindsigt i.

Dobbeltrolle og usund kultur

Aftalerne og bilagene mellem den svejseansvarlige og Banedanmarks underleverandører er alene dukket op i aktindsigten, fordi den svejseansvarlige har sendt bilagene mellem sin Banedanmark-e-mail og sin private e-mail. Det vil sige, at yderligere tilsvarende aftaler kan være indgået i den pågældende periode.

Det har ikke været muligt for Berlingske at få bekræftet det fulde omfang af den svejseansvarliges bibeskæftigelse, eller om andre Banedanmark-ansatte har haft tilsvarende dobbeltindtægter, ligesom Banedanmark har overstreget hovedparten af beløbene i aktindsigten.

»Dette er endnu et eksempel på en kultur, hvor tingene ikke bliver ordentligt adskilt fra hinanden,« vurderer Birgit Feldtmann, juraprofessor ved Aalborg Universitet og fagsvarlig for undervisning i strafferet.

»Det er ganske tydeligt, at der er en person, som har haft nogle dobbeltroller. Der har været nogle konstruktioner og dobbeltroller, som giver anledning til interessekonflikter.«

Berlingske har over en længere periode afdækket usædvanlige forhold mellem ansatte i Banedanmark og den offentlige styrelses leverandører og underleverandører, som udfører opgaver på det danske jernbanenet for Banedanmark. Det er blandt andet kommet frem, at en entreprenør tilsyneladende på et usagligt grundlag blev sortlistet fra en række opgaver for Banedanmark, at en Banedanmark-leder hjalp entreprenører med at skrive tilbud i hundredtusindekronersklassen, og at Banedanmark-ansatte har deltaget i private sammenkomster med leverandører - blandt andet private julefrokoster. Ifølge eksperter i strid med gavereglerne for offentligt ansatte.

Berlingske har talt med den omtalte svejseansvarlige om hans dobbeltrolle. Han udtaler:

»Jeg har ikke kommentarer, da jeg har fået at vide af Banedanmark, at jeg er omfattet af tavshedspligt.«

I et skriftligt svar afviser Banedanmark, at tidligere eller nuværende ansatte skulle have fået at vide, at de ikke må tale med Berlingske:

»Det er og bliver faktisk forkert.«

Fire personer meldt til politiet

De ømtålelige forhold i Banedanmark bliver gradvist oprullet, fordi Berlingske har stillet en række spørgsmål og søgt en omfattende aktindsigt hos Banedanmark. Styrelsens gennemgang af dokumenter i aktindsigten har indtil nu medført, at to tidligere ansatte og en entreprenør er blevet meldt til politiet for mistanke om bestikkelse. En anden entreprenør er desuden blevet anmeldt for muligt forsøg på bestikkelse med kontanter. Desuden har Banedanmarks ledelse bedt Kammeradvokaten om at afdække forløbet.

Banedanmarks økonomidirektør, Anne Hougaard Olesen, oplyser skriftligt, at den omtalte svejseansvarlige i en længere årrække har haft »lov til at udføre bibeskæftigelse, herunder for Banedanmarks underleverandører«. Hun oplyser, at denne tilladelse har været genstand for »længere sagsbehandling«, og at denne godkendelse indgår i Kammeradvokatens undersøgelse.

Af sagens dokumenter fremgår det desuden, at den svejseansvarlige via sit private firma direkte fakturerede Banedanmark for 292.345 kroner i perioden 2011 til 2015.

»Banedanmark har ikke på det foreliggende grundlag grund til at tro, at medarbejderen har tildelt opgaver til eget firma eller de underleverandører, som medarbejderen var ansat hos,« skriver Anne Hougaard Olesen, Banedanmarks økonomidirektør.

Lag for lag er det kommet frem, at der har eksisteret et usædvanligt forhold mellem ansatte i Banedanmark og Banedanmarks leverandører og underleverandører, som arbejder for den offentlige styrelse på de danske jernbaner. Foto: Niels Ahlmann Olesen

Hun vil endnu ikke fastslå, om den daværende ordning var i orden: »Kammeradvokatens undersøgelse er som nævnt i gang nu, og der er ifølge Kammeradvokaten ikke grundlag for at konkludere på nuværende tidspunkt«.

Juraprofessor: I strid med loven

Reglerne om interessekonflikter i forbindelse med offentligt ansattes bibeskæftigelse er reguleret flere steder i dansk lovgivning. Den tidligere Moderniseringsstyrelse under Finansministeriet har præciseret, at bibeskæftigelsen »ikke må indebære risiko for interessekonflikter i forhold til hovedbeskæftigelsen«.

»Det er oplagt, at det giver risiko for interessekonflikter, når en svejseansvarlig i Banedanmark bliver betalt af underleverandørerne for at udføre svejseopgaver på arealer, som forvaltes af Banedanmark,« siger Sten Bønsing, professor i forvaltningsret ved Aalborg Universitet.

Sagens detaljer må afgøre, om forholdene kan straffes efter straffeloven, tilføjer professoren:

»Men det er min klare vurdering, at det strider med lovgivningen,« siger Sten Bønsing.

Berlingske har også forsøgt at indhente kommentarer fra de relevante leverandører og underleverandører, som ifølge sagens dokumenter har indgået aftaler med den svejseansvarlige i Banedanmark. Nogle af virksomhederne er ikke vendt tilbage, én af virksomhederne fremhæver, at man aldrig vil medvirke til lovbrud, en anden virksomhed understreger, at man er overbevist om, at man har fulgt reglerne.

I det skriftlige svar til Berlingske fra Banedanmarks økonomidirektør lyder det, at Ba-

BAG OM HISTORIEN

Berlingske har over en længere periode afdækket usædvanlige og problematiske forhold mellem Banedanmark-ansatte og Banedanmarks leverandører og underleverandører.

Forespørgsler og aktindsigter hos Banedanmark har indtil nu medført, at tre personer er blevet meldt til politiet, blandt andet for mulig bestikkelse. Desuden har Banedanmark tidligere meldt yderligere én person for forsøg på bestikkelse.

Berlingske har i denne artikel valgt ikke at navngive personer og virksomheder, blandt andet fordi der pågår en advokatundersøgelse af de omtalte forhold, som endnu ikke er afsluttet.

nedanmarks daværende ledelse i oktober 2015 strammede op på reglerne for medarbejderes bibeskæftigelse, og at der derfor er klare regler i dag, som ifølge Banedanmark forventeligt adskiller sig »markant« fra de daværende. Banedanmark vil også fremadrettet indføre en såkaldt anmeldelsespligt inden for visse typer bibeskæftigelse.

»Det er således ikke tilladt, mens man er ansat i Banedanmark, at have et privat firma, der sælger sine ydelser til Banedanmark. Man må heller ikke være underleverandør til en af Banedanmarks leverandører, mens man er ansat i Banedanmark,« skriver Anne Hougaard Olesen.

Foto: Niels Ahlmann Olesen

FAKTA

Det siger leverandørerne

Berlingske har forsøgt at få en kommentar fra de virksomheder, som den svejseansvarlige ifølge dokumenterne og Berlingskes øvrige oplysninger arbejdede for via sit private firma.

Én af virksomhederne er ikke vendt tilbage for en kommentar. En anden af virksomhederne indgik en form for rammeaftale om, at den svejseansvarlige skulle arbejde for virksomheden via sit private selskab, men skulle rekvireres gennem et helt tredje selskab.

Efter aftalen blev indgået, har Berlingske set en faktura og opgørelser over udført arbejde på Banedanmarks arealer, som er sendt fra den svejseansvarlige og til det tredje selskab. Dette tredje selskab, som fik fakturaen tilsendt, er ikke vendt tilbage med en kommentar.

Selskabet, som indgik rammeaftalen, oplyser, at det ikke har fundet dokumentation for, at det har betalt for ydelser hos den svejseansvarliges virksomhed – heller ikke gennem det tredje firma. Virksomheden har heller ikke fundet samarbejdsaftalen i selskabets IT-systemer, men tilføjer, at man i 2017 besluttede at »reducere aktiviteterne inden for jernbaneområdet« og ikke længere har »kontakt med de fleste medarbejdere på jernbaneopgaver fra den tid.«

Virksomheden understreger dog, at man »under ingen omstændigheder kan eller vil medvirke til lovbrud, og at det er os magtpåliggende at sikre en ordentlig og ansvarlig forretningsførelse, også i relationen til kunder og leverandører.«

En fjerde virksomhed bekræfter, at man hyrede Banedanmark-medarbejderen til svejserelateret arbejde, fordi vedkommende havde nogle »særlige specialistkompetencer«, der generelt er stor mangel på i branchen, og som virksomheden ikke selv havde på det pågældende tidspunkt. Den pågældende virksomhed har flere gange været underleverandør for Banedanmark i forskellige sammenhænge, men hyrede den svejseansvarlige til konkrete opgaver for henholdsvis Aarhus Havn og Køge Kyst, som begge er private selskaber, der har været bygherre på projekterne. Banedanmark er dog ifølge det oplyste i begge tilfælde infrastrukturforvalter og dermed ansvarlig for, at anlæggene overholder gældende tekniske regler og normer.

Virksomheden forsikrer, at det er en anden svejseansvarlig for Banedanmark, som foretog den »efterfølgende godkendelse af arbejdet«. »Det er vores overbevisning,« skriver selskabet, at vi »har fulgt reglerne på disse projekter.«